

Hoe sterk is de eenzame fietser...

De slogan 'Neem vaker de fiets' wordt in velerlei verband gebruikt. Of het nu gaat om een voorlichtingscampagne van de overheid, een verzekeraar of – nog dichterbij huis – de campagne van het mobiliteitsinitiatief 'Utrecht Bereikbaar'.

Blijkens een recente uitspraak van de Hoge Raad maakt het voor de vaststelling van aansprakelijkheid van een werkgever niet uit of een werknemer via een auto (of ander gemotoriseerd vervoer) aan het verkeer deelneemt, dan wel zich per fiets in het verkeer begeeft. Hoofregel is dat een werkgever in beginsel niet aansprakelijk is jegens de werknemer voor schade ten gevolge van een verkeersongeval tijdens woon-werkverkeer. Dat kan anders komen te liggen als het woon-werkverkeer op één lijn moet worden gesteld met vervoer dat plaatsvindt krachtens de verplichtingen uit de arbeidsovereenkomst en voor de werkgever te verrichten werkzaamheden. Met andere woorden, als het om vervoer tijdens 'echte werktijd' gaat.

Werkgever en werknemer kunnen afspraken maken over wat precies als werktijd moet worden beschouwd. Zo had de Stichting Maatzorg met een van haar werknemers/verzorgingshulpverleners afgesproken dat het vervoer van en naar de hulpbehoevenden van Maatzorg werd beschouwd als werktijd. De verzorgingshulp maakte bij die ritten gebruik van een fiets. Zij kwam in januari van enig jaar tijdens

© Xander van Ommen

Mr. Aukje Haan is partner en hoofd van de sectie Ondernemingsrecht bij CMS Derks Star Busmann in Utrecht.
aukje.haan@cms-dsb.com

zo'n fietstocht ten val als gevolg van gladheid op de openbare weg. De werknemer leed schade – een dubbele scheenbeenfractuur – waarvoor zij niet was verzekerd. Daarop stelde zij haar werkgever aansprakelijk.

Maatzorg ontkende iedere aansprakelijkheid. De werknemer had, aldus Maatzorg, op hun kosten gebruik kunnen maken van een taxi. Ook had zij in overleg met haar leidinggevende de hulpbehoevenden kunnen afbellen. Maatzorg verwees

daarbij naar een interne richtlijn, 'Handreiking zorgverlening tijdens extreem slechte weersomstandigheden' die in dit soort omstandigheden voorzag. Verder betoogde Maatzorg dat zij als werkgever geen enkele zeggenschap had over de plaats van het ongeval – de openbare weg – en dat zij geen invloed had op de taak van de wegbeheerder om de openbare weg na sneeuwval schoon te maken.

Maar liefst drie rechterlijke instanties hebben zich over de vraag gebogen of Maatzorg als werkgever aansprakelijk was. De uitkomst is dat van een goed werkgever mag worden verwacht dat zij de risico's die aan het vervoer zijn verbonden tot een minimum beperkt, dat zij werknemers effectief waarschuwt voor bijzondere risico's en de mogelijke gevolgen daarvan en dat het op de weg van een werkgever ligt om de gevolgen voor haar rekening te nemen, al dan niet door het afsluiten van een adequate verzekering. Vervoer per fiets wordt daarbij gelijkgesteld met het vervoer per auto. Van een effectieve waarschuwing of een adequate verzekering was geen sprake en Maatzorg werd aansprakelijk geacht. De Hoge Raad merkt nog op dat de zorgplicht van de werkgever niet ophoudt na het verlaten van het werkterrein en zich ook uitstrekt tot de openbare weg.

Les voor bedrijven is dat zij werknemers zeker mogen aansporen om vaker de fiets te pakken, maar dan wel na afsluiting van een adequate verzekering door de werkgever.